

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K

12. januar 2007

Høringssvar fra LAP, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere vedr. udkast til lovforslag om kompensation til handicappede i erhverv.

Siden foreningens stiftelse har vi i LAP arbejdet for: "At mennesker, der begrænses af psykosociale funktionshæmninger, får sociale rettigheder og muligheder svarende til andre borgere med nedsat funktionsevne. Fx ret til relevante kompenserende ydelser i forbindelse med uddannelse og arbejde." (fra LAP's principprogram).

Allerede på en stor national konference om lige muligheder for borgere med en psykiske lidelse, november 2002 var vi med til at rejse en kritik af den urimelige forskelsbehandling, der indtil nu har gjort sig gældende over for mennesker med psykiske og psykosociale handicap i lov om kompensation til handicappede i erhverv. Se rapport fra konferencen (vedhæftet) s. 20 – 21.

I et notat vi afleverede i Arbejdsmarkedsstyrelsen den 13.09.2006 ved et møde som opfølgning på regeringsudspillet "Nye Veje til arbejde" skrev vi:

"Der bør gøres op med varighedsbestemmelserne i megen af den lovgivning, der har til formål at kompensere for evt. nedsat funktionsevne/handicap. Som vi har gjort opmærksom på i foreningens høringssvar af 11. april 2006 til socialministeriet om ønskede ændringer af lovgivningen vedr. ligestilling og ikke-forskelsbehandling, kan et psykosocialt handicap "være affødt af såvel længerevarende, som periodisk, midlertidig eller forbigående nedsættelse af eller begrænsning i ens psykiske/psykosociale funktionsevne og/eller de med psykiske lidelser forbundne fordomme."¹ Varighedsbestemmelserne i social-, pensions-, arbejdsmarkeds- og SU-lovgivningen betyder, at personer, der er eller har været ramt af en psykisk lidelse, først bliver indbefattet i det øjeblik, deres vanskeligheder har antaget en mere eller mindre kronisk karakter.

¹ Der kan ifølge internationale regler og anbefalinger ikke herske tvivl om, at de begrænsninger for deltagelse i samfundslivet, man kan møde, som følge af at man er eller har været ramt af en psykisk lidelse, kan betragtes som et handicap. I international sammenhæng har begrebet "psychosocial disability" – psykosocialt handicap efterhånden vundet almindelig anerkendelse vedrørende sådanne former for handicap.

Begrebet "psykosocialt handicap" har den åbenlyse fordel, at det i modsætning til begrebet "psykisk handicap" ikke indebærer en uhensigtsmæssig sammenblanding af personer med udviklingshæmning og personer, hvis handicap hænger sammen med en psykisk lidelse.

Der er her i landet en tendens til at personer med psykosociale handicap helt udelukkes fra at få del i - eller stilles ringere end andre handicapgrupper ved udmøntningen af lovgivning, der sigter på at stille borgere med handicap lige med andre borgere.

Sådanne begrænsninger i (udmøntningen af) lovgivningen er ofte en barriere for at give den fornødne hjælp m.h.t. behandling, omsorg, støtte og økonomisk sikkerhed, der kan være en afgørende faktor for en persons deltagelsesmuligheder og recoveryproces. Begrænsningerne kan således i høj grad være med til at øge oplevelsen af udsathed eller udstødning.

I høringsvaret af 11. april opfordrede vi til: ”at disse barrierer i lovgivningen og i den førte handicappolitik bliver analyseret nærmere og søgt overvundet.” Specifikt opfordrede vi bl.a. til:

- ”at der ved den af regeringen annoncerede udvidelse af ’Lov om kompensation til handicappede i erhverv’ til også at gælde personer med ’psykiske handicap’ tages højde for, at også personer med psykosociale handicap, hvis funktionsevnenedsættelse/-begrænsning er af midlertidig eller periodisk karakter, bliver indbefattet.”

Vi finder det yderst positivt, at man i det udarbejdede lovudkast § 6, stk. 2 har taget højde for, at den form for assistance, personer med psykiske og psykosociale handicap har brug, ofte vil være af en anderledes natur end den praktiske hjælp, der gives til personer med fysiske handicap. For at bringe lovteksten endnu tættere på de intentioner, der fremgår af lovbemærkningerne, vil vi foreslå at formuleringen bliver: ”Den personlige assistent skal bistå en person med en funktionsnedsættelse med funktioner, der følger af eller knytter an til beskæftigelsen, og som den pågældende på grund af funktionsnedsættelsen har behov for særlig personlig assistance til.”

Vi er imidlertid meget kede af, at lovudkastet begrænser retten til at få bevilget personlig assistent til personer med en varig funktionsnedsættelse.

Vi vil foreslå at begrebet funktionsnedsættelse erstattes af det bredere begreb: nedsat funktionsevne eller funktionsevnenedsættelse, idet man godt kan have en nedsat funktionsevne, uden at der kan peges på en specifik kropslig funktionsnedsættelse.

Allerhelst ser vi, at personer med en betydelig funktions(evne)nedsættelse bliver inkluderet uanset om den nedsatte funktionsevne er af midlertidig, periodisk, længerevarende eller varig karakter.

Som minimum kan ordene: ”varig og betydelig funktionsnedsættelse” i § 4 og i § 5, stk. 2 erstattes af ordene: ”betydeligt og længerevarende eller periodisk nedsat funktionsevne”, som absolut minimum: ”betydeligt og længerevarende nedsat funktionsevne”.

Udvides målgruppen med en sådan formulering er det LAP’s skøn, at tildelingene på det psykosociale handicapområde alene vil udgøre mellem 300 og 400 om året.

Vi tager skarpt afstand fra, at det af bemærkningerne i lovudkastet fremgår, at personer der pådrager sig en depression, ikke er indbefattet. For mange mennesker er depressioner et periodisk forekommende og ofte længerevarende problem, som i høj grad kan opleves som et alvorligt handicap i forhold til arbejdsmarkedet, og kræve særlig personlig assistance af social og emotionel art.

Vi finder det i øvrigt urimeligt, at de eksempler på en personlig assistents opgaver, der gives i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i så ringe udstrækning udfolder de former for assistance af kollegial, social og emotionel art, man kan have brug for, hvis man er ramt af en psykisk lidelse/ et psykosocialt handicap. Vi tilskriver manglerne, at de forsøg der er foregået i DSI

regi kun i meget ringe omfang har inkluderet personer med psykiske lidelser. Projektet ”Borgere med en psykisk lidelse – en udfordring for arbejdsmarkedet”, som LAP for nylig har igangsat for midler fra Arbejdsmarkedsstyrelsen handicappulje, vil nærmere kunne belyse området, når de første resultater foreligger inden for de nærmeste uger.

Med venlig hilsen

Karl Bach Jensen
Udviklingskonsulent i LAP